

Съобщение за пресата

Люксембург, 18 януари 2021 г.

Първоначалните действия на ЕС за борба с COVID-19: извличане на поуки за подобряване на европейското сътрудничество в областта на общественото здравеопазване

Европейската сметна палата (ЕСП) направи преглед на първоначалните действия на ЕС за преодоляване на кризата, свързана с COVID-19, и обърна внимание на някои предизвикателства, пред които е изправен ЕС в подпомагането на мерките на общественото здравеопазване на държавите членки. Те включват създаване на подходяща рамка за преодоляване на трансгранични заплахи за здравето, улесняване на доставките на подходящо оборудване по време на криза и подпомагане на разработването на ваксини.

Правомощията на ЕС в областта на общественото здравеопазване са ограничени. ЕС главно подпомага координирането на действията на държавите членки (посредством Комитета за здравна сигурност), улеснява възлагането на обществени поръчки за медицинско оборудване (чрез създаване на рамкови договори за съвместни обществени поръчки) и събира информация/оценява рискове (посредством Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията — ECDC). От началото на пандемията от COVID-19 ЕС предприе допълнителни действия за разрешаване на спешни въпроси с цел улесняване на доставките на медицинско оборудване и за обмен на информация между държавите членки, както и за насърчаване на тестванията и изследванията във връзка с лекарствени продукти и ваксини. ЕС отпусна 3 % от годишния си бюджет до 30 юни 2020 г. за подпомагане на мерки, свързани с общественото здраве.

„За ЕС беше предизвикателство бързо да допълни мерките, взети съгласно формалните му правомощия, и да подкрепи действията на общественото здравеопазване за борба с COVID-19,“ заяви **Жоел Елвингер** — членът на ЕСП, отговарящ за изготвянето на прегледа. *„Прекалено е рано за одит на текущите действия или за оценка на въздействието на свързаните с COVID-19 инициативи на общественото здравеопазване в ЕС, но от така натрупания опит могат да се извлекат поуки за евентуална бъдеща реформа на правомощията на ЕС в тази област“.*

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на прегледа, изготвен от Европейската сметна палата. Пълният текст на документа е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

В [одитен доклад от 2016 г.](#) Сметната палата вече подчерта някои слабости в използването на правната рамка на ЕС от 2013 г. за борба със сериозни трансгранични заплахи за здравето. Някои проблеми станаха трайни, като тези в областта на подготвеността и планирането.

За ECDC беше предизвикателство да управлява навременността, качеството и изчерпателността на данните, получени от държавите членки, а различните стратегии на държавите членки за наблюдение и тестване затрудниха сравненията и оценките. ECDC предупреди, че е необходимо да се извърши значителна работа, за да се установи и укрепи едно солидно наблюдение на демографска основа на COVID-19.

Ключово изпитание за държавите членки при справянето с пандемията от COVID-19 бяха доставките на достатъчно медицинско оборудване. Европейската комисия предприе редица мерки, за да подпомогне държавите членки да се справят с това предизвикателство. Тези мерки включват въвеждането на разрешителна схема за износ, създаването на финансиран от ЕС стратегически резерв от медицинско оборудване и лични предпазни средства, както и създаването на онлайн инструмент за намиране на партньори при възлагането на обществени поръчки за медицинско оборудване. Комисията също така въведе рамкови договори за съвместни обществени поръчки за медицинско оборудване. Въпреки това за по-голямата част от медицинските си доставки държавите членки използваха националните си канали за възлагане на обществени поръчки.

Бюджетът на ЕС подкрепи редица действия, включително научни изследвания във връзка с COVID-19 и предварителни споразумения за закупуване на ваксини. До средата на 2020 г. ЕС целево отдели 4,5 млрд. евро за мерки, свързани с общественото здравеопазване, и увеличи обхвата на разходите, допустими за финансиране по линия на политиката на сближаване, за да покрие свързаните с COVID-19 разходи за общественото здравеопазване. Към 30 юни 2020 г. усвояването на тези средства е все още слабо.

Към месец юни 2020 г. от бюджета на ЕС са отпуснати 547 млн. евро за изследвания във връзка с разработването на тестове, лекарствени препарати и ваксини за COVID-19. През първата половина на 2020 г. Комисията отпусна също така 1,5 млрд. евро, за да финансира предварителни споразумения за закупуване с редица създатели на ваксини за COVID-19. За да се намали присъщият риск, свързан с разработването на ваксини, стратегията на Комисията беше да се фокусира към инвестирането в редица технологии и дружества в областта на ваксините. Тази стратегия включва финансиране на изследвания във връзка с колебанията по отношение на ваксините, както и за борба с дезинформацията, която може да подкопае успеха на кампании за масова имунизация.

Обща информация

Общественото здравеопазване е преди всичко национална компетентност. Пандемията от COVID-19 се оказва тест за сравнително ограничените правомощия, възложени на Съюза с Договора за функционирането на ЕС и с правната рамка от 2013 г. относно трансграничните заплахи за здравето (Решение 1082/2013). Настоящият преглед няма за цел да направи заключения относно резултатите и въздействието на предприетите действия до месец юни 2020 г., най-вече защото към момента на неговото изготвяне те все още са в процес на развитие.

ЕСП наскоро публикува своя [преглед на икономическите мерки на ЕС в отговор на свързаната с COVID-19 криза](#); работната програма на ЕСП за 2021 г. предвижда одит относно действията, свързани с общественото здравеопазване, и относно обществените поръчки за ваксини.

Преглед № 1/2021 на ЕСП „Първоначалният принос на ЕС към мерките на общественото здравеопазване за борба с COVID-19“ е на разположение на eca.europa.eu.

Лице за контакт в пресслужбата: Claudia Spiti - claudia.spiti@eca.europa.eu - Тел.: (+352) 691553547